

Mezinárodní workshop aplikované fyziky na VŠB – Technické univerzitě Ostrava

Celouniverzitní **Katedra fyziky**, která zajišťuje nejen výuku fyziky pro jednotlivé fakulty VŠB-TU Ostrava, ale i vzdělávání studentů ve vlastním oboru **Aplikovaná fyzika**, uspořádala pro podporu sdílení nejnovějších výsledků v této oblasti a navázání spolupráce mezi mladými vědci z oboru mezinárodní setkání studentů s názvem **Silesian crossborder Workshop on Applied Physics (SWAP)**.

Severovýchod naší republiky stejně jako polská část Horního Slezska jsou tradičně vnímány jako oblasti těžkého průmyslu, což snižuje jejich atraktivitu pro perspektivní pracovníky vědy a výzkumu jiných oborů, kteří tak často odcházejí studovat nebo sbírat zkušenosti jinde a poté se sem už nevracejí.

V posledních letech zde však díky řadě projektů financovaných ze státního rozpočtu České republiky a Evropské unie vzniklo moderní vědeckovýzkumné záze- mí, umožňující špičkový výzkum, a současně se zde rozvíjejí nebo i vznikají firmy zaměřené na moderní technologie v oblasti automobilového a strojírenského průmyslu, výroby polovodičů, elektrotechniky, elektroniky a dalších, které potřebují mladé odborníky do svých provozů a vývojových oddělení.

Moravskoslezská a polská oblast nyní řeší podobné problémy spojené nejen s ekologickou zátěží, ale i s přechodem od těžkého průmyslu k moderním odvětvím, opírajícím se o pokročilé technologie, nové materiály a využití sofistikovaných výpočetních nástrojů jak při vývoji nových produktů, tak i v samotné výrobě. Absolventi fyzikálních oborů jsou v těchto odvětvích vysoce žádaní, protože mají dobrý teoretický fyzikální a matematický základ, jsou schopni řešit fyzikální problémy za použití moderních

měřících přístrojů, umějí pracovat s programy pro počítačové modelování a simulace multifyzikálních problémů. Mají širokou škálu oblastí možných uplatnění, a to jak v základním výzkumu, tak i v aplikovaném vývoji pro technickou praxi.

Díky získané finanční podpoře Visegrádského fondu mohla Katedra fyziky VŠB – Technické univerzity Ostrava spolu s polským partnerem, Fakultou matematiky, fyziky a chemie Slezské univerzity v Katovicích, a pod záštitou Jednoty českých matematiků a fyziků připravit mezinárodní setkání studentů aplikované fyziky a příbuzných oborů s názvem **Silesian crossborder Workshop on Applied Physics (SWAP)**, česky Slezský přeshraniční seminář aplikované fyziky).

Seminář byl zahájen na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava, kam v pondělí 7. 11. přijela dvacetičlenná skupina studentů a pedagogů ze Slezské univerzity v Katovicích pod vedením dr. hab. inž. Michała Mierzwę z Institutu fyziky A. Chelkowského. Na půdě univerzity je srdečně přivítali vedoucí Katedry fyziky prof. Dr. RNDr. Jiří Luňáček a prof. Ing. Petr Noskiewicz, CSc., prorektor pro studium, který je současně pověřený zastupováním rektora. Poté studenti z obou partnerských univer-

zit představili formou přednášek a posterů svou oblast výzkumu. Studenti Katedry fyziky VŠB – TU Ostrava prezentovali svou práci z oblastí nanotechnologie, magnetooptiky, elipsometrie, optiky tenkých vrstev, jaderné fyziky a progresivních technologií porušování materiálů. Studenti ze Slezské univerzity v Katovicích ve svých přednáškách referovali na témata molekulární dynamiky (aplikované na vývoj protinádorového léku), systémové analýzy nových elektrolytů, přípravy a charakterizace ultratenkých vrstev topologického izolátoru a elementárních částic. Mezi hosty z pléna přednáškového bloku vynikali studenti 1st International School of Ostrava – mezinárodního gymnázia, s.r.o., kteří vyvolali bohatou diskusi.

Na přednáškový blok navazovaly **exkurze do vědeckovýzkumných laboratoří Katedry fyziky VŠB-TU Ostrava**, ve kterých se na svou budoucí profesi připravují také zdejší studenti bakalářského, navazujícího magisterského i doktorského studia oboru Aplikovaná fyzika. Získávají zde praktické zkušenosti s nejmodernějším přístrojovým vybavením a v návaznosti na to se také učí pokročilým matematickým metodám zpracování a vyhodnocování experimentálních dat.

Laboratoř speciálních materiálů a technologií je zaměřena na přípravu nanočástic desintegrací práškových materiálů metodami vysokotlaké parní mikrokavitace, chemickou syntézou, přípravu a charakterizaci lamelárních nanostruktur s vysokým sorpčním povrchem.

Laboratoř magnetických vlastností materiálů se zabývá povrchovým magnetismem materiálů, magnetooptickým Kerrovým a Faradayovým jevem, magnetooptickou Kerrovou magnetometrií a mikroskopií, AFM/MFM mikroskopií, objemovým magnetismem materiálů.

Laboratoř optické diagnostiky se orientuje na fotometrii, interferometrii, optické parametry materiálů, počítačové modelování optických senzorů fyzikálních veličin.

Laboratoř progresivních technologií porušování materiálů se zabývá výzkumem fyzikálních zákonitostí a procesů probíhajících při vývoji kapalinového paprsku ze stlačené kapaliny, při pohybu paprsku v prostředí mezi tryskou a materiálem i při procesu interakce paprsku s materiálem.

Laboratoř Aplikované jaderné fyziky je zaměřena na detektory a biologické účinky ionizujícího

záření, způsoby ochrany před škodlivými účinky záření, využití ionizujícího záření v materiálovém výzkumu, medicíně a průmyslu.

V budově IT4I najdeme **Laboratoř optické spektroskopie**, která se zabývá spektroskopií v rozsahu od ultrafialového až po terahertzové spektrum, principy spektrometrů, výpočty optických spekter tenkých vrstev i nanosystémů.

Druhý den programu byl věnován exkurzím do firem. Účastníci navštívili dvě společnosti, které působí na severní Moravě, využívají nejnovější výsledky vědeckého výzkumu v praxi a také se zabývají aplikovaným výzkumem. Společnost **ON Semiconductor Czech Republic, s.r.o.**, v Rožnově pod Radhoštěm nabízí inovativní řešení pro energeticky úspornou elektroniku, polovodičové součástky pro automobilový průmysl, komunikační technologie a další. Společnost **Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.** má v průmyslové zóně Nošovice moderní linku na výrobu automobilů. Účastníci setkání zde za doprovodu místních odborníků absolvovali komentovanou prohlídku laboratoří, vlastní výroby a technického zázemu obou společností. Tyto výrobní společnosti patří mezi nejmodernější v Evropě a v regionu jsou i obecně významnými

zaměstnavateli.

Příjemnou tečkou za ostravskou částí programu semináře byla návštěva Planetária Ostrava, kde účastníci zhlédli pořad Cesta za miliardou hvězd.

Dne 9. 11. 2016 se studenti a pedagogové Katedry fyziky VŠB-TU Ostrava stali hosty **Slezské univerzity v Katovicích**, kam přijeli na exkurzi do laboratoří **Fakulty matematiky, fyziky a chemie v Chorově ve Slezském meziniverzitním centru pro vzdělávání a interdisciplinární výzkum**. Zdejší moderní výzkumné laboratoře jsou vybaveny unikátními sestavami přístrojů pro výzkum nanomateriálů, biologických materiálů, studium optických a magnetických vlastností látek, jejich struktury a kvality, které skýtají mladým vědcům vysoce kvalitní základnu pro jejich práci.

Mezinárodní workshop byl pro mladé výzkumníky ze země Visegrádské čtyřky cennou zkušeností a možností se seznámit jak s výzkumnými oblastmi partnerské univerzity, přístrojovým vybavením laboratoří kateder fyziky, tak i s moderními technologiemi a kulturou aplikačních firem nacházejících se v oblasti česko-polského příhraničí. Rozvoj jejich další spolupráce posílí konkurenceschopnost těchto pracovišť v evropském i světovém měřítku.

Bližší informace o projektu: <http://swap.vsb.cz/>.

Webové stránky partnerů projektu SWAP: kf.vsb.cz, www.us.edu.pl, www.visegradfund.org.

Akce byla financována Mezinárodním visegrádským fondem pod registračním číslem projektu 21620227.

